

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w
Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.)**

**Луцьк
2024**

УДК 911.3:30/33(082)
С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 24 жовтня 2024 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 ІХ Міжнародній наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 8–9 лист. 2024 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. 284 с.

ISBN 978-617-8279-35-6

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на ІХ Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

ISBN 978-617- 8279-35-6

УДК 911.3:30/33(082)

© Волинський національний
університет
імені Лесі Українки, 2024
© Колектив авторів, 2024

Geography and Sustainability. 2021. Vol. 2 (4). P. 304–311. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.geosus.2021.12.003>. **8.** Niemets L. M., Mezentsev K. V., Sehida K. Y., Morar C., Husieva N. V., Peresadko V. A., Telebienieva I. Y. Innovation and Investment Potential of Region as a Factor of its "Smart Transformation" - a Case Study of Kharkiv Region (Ukraine). *Visnyk of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series Geology, Geography Ecology*. 2018. Is. 49. P. 137–159. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2018-49-11>. **9.** Şahin M. T., Niemets L., Yilmaz M., Kliuchko L., Varol Çiğdem. Contrasting innovation dynamics of professional-technological knowledge intensive business services in metropolitan areas. *Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Geology. Geography. Ecology"*. 2023. Is. 59. P. 260–276. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-59-19>. **10.** Sari C., Sehida K., Çakir G., Telebienieva I. Features of the local community involvement in the social tourism development (case study – Serik district, Antalya, Turkey). *Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Geology. Geography. Ecology"*. 2023. Is. 59. P. 221–236. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-59-16>. **11.** Valjarević A., Morar C., Živković J., Niemets L., Kićović D., Golijanin J., Gocić M., Martić Bursać N., Stričević L., Žiberna I., Bačević N., Milevski I., Durlević U., Lukić T. Long Term Monitoring and Connection between Topography and Cloud Cover Distribution in Serbia. *Atmosphere*. 2021. Vol. 12 (8). P. 964. **12.** Офіційний сайт кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. URL: <http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/>

УДК 911.2:37.02(477.82)

Потапова Алла, Порва Наталія

potapova.alla@vnu.edu.ua; shvalikovskanatalija@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ОСВІТНІЙ АКТИВІЗМ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вступ. Освіта завжди була однією з найважливіших складових частин суспільного розвитку, особливо в регіонах, які прагнуть подолати економічні та соціальні виклики. Волинська область зі своєю багатою культурною спадщиною та розгалуженою мережею сільських шкіл, стикається з унікальними проблемами в освіті, зокрема, доступом до якісного навчання, оновленням інфраструктури та залучення сучасних підходів до викладання. У відповідь на ці виклики зростає рух освітнього активізму – спільних зусиль громади, освітян, батьків і волонтерів, які прагнуть не лише підтримати існуючі навчальні заклади, а й розвивати нові, більш інноваційні освітні проєкти. Освітній активізм стає потужним інструментом соціальних змін, з якими варто ближче ознайомитись.

Постановка проблеми. Аналіз системи освіти Волинської області представив низку проблем, серед яких: нестача ресурсів для підтримки освітньої інфраструктури, низька якість матеріально-технічного забезпечення, обмежений доступ до сучасних навчальних методик і технологій тощо. Ці фактори знижують мотивацію учнів і погіршують якість освітніх послуг, що призводить до дисбалансу між міськими та сільськими школами. За відсутності системної підтримки держава не завжди може задовольнити потреби освітніх установ у регіонах, через що стає необхідним розвиток освітнього активізму. Проблема дослідження полягає в ефективному використанні можливостей для вирішення освітніх викликів і забезпечення якісної освіти в регіоні.

Виклад основного матеріалу. Освітнє середовище Волинської області має характерні риси, властиві регіонам переважно сільським населенням та віддаленими громадами. У регіоні функціонує 600 закладів загальної середньої освіти, серед яких більшість сільських шкіл. Однак, через демографічні зміни, деякі школи мають малу кількість учнів і недостатнє фінансування, що ускладнює доступ до якісної освіти.

В області є декілька прикладів освітнього активізму, які демонструють можливості покращення умов та якості навчання через громадські ініціативи та залучення ресурсів. Залучення громадських організацій до підтримки сільських шкіл, де проводяться тренінги для вчителів, сприяння доступу до онлайн-ресурсів та розвитку цифрової грамотності дадуть змогу вчителям отримати підтримку у впровадженні нових методик, а учням – більше можливостей для якісного навчання. Нові проекти поліпшать матеріальну базу шкіл (ініціативи по ремонту класних кімнат, нового обладнання для навчання тощо). Розвиток культурних та освітніх просторів для дітей дасть змогу молоді займатися мистецтвом, музикою, програмуванням та інноваціями, що розвине творчий потенціал дітей.

Висновки. Освітній активізм у Волинській області є важливим інструментом для розвитку та підтримки освітніх закладів, особливо у сільських районах, де часто не вистачає державної підтримки. Завдяки активності громад, залученню батьків, вчителів та громадських організацій, вдається вирішувати проблеми інфраструктури, впроваджувати сучасні навчальні методики та розвивати додаткові можливості для учнів. Попри виклики освітній активізм має значний потенціал. Він сприяє створенню середовища, в якому громади можуть активно підтримувати освіту, формуючи освічених і соціально відповідальних громадян.

Список використаних джерел: 1. Вітюк В. В. Нова українська школа: простір інновацій та креативу. *Забезпечення суб'єктності навчання шляхом використання квест-технології* : матеріали круглого столу / уклад. : Н. А. Поліщук. Луцьк : Волин. ІППО, 2021. С. 7–10.
2. Венцель Н. В. Проблеми розвитку загальної середньої освіти в об'єднаних територіальних громадах. *Народна освіта*. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4182

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ РЕГІОНІВ

Гукалова Ірина	Нові імпульси в динаміці соціально-географічних досліджень в Україні	3
Бейдик Олександр, Гладкий Олександр Підгрушний Григорій, Підгрушна Олена Бейдик Олександр	Видатні теоретики національної суспільної географії	6
Влах Мирослава	Семіотика міського простору та її трансформація в умовах війни	9
Грицевич Володимир	Хоку-регіони як елемент розвитку теорії суспільної географії	10
Нємець Олексій	Модернізація поняттєво-термінної системи «геопросторовий розвиток»	12
Поручинський Володимир	Функціональна взаємозумовленість земельної та рослинницької геосфер у математичній географії	15
Колосов Сергій	Креативна економіка в аспекті суспільно-географічних досліджень	17
Лимар Олександр	Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес	19
Кузишин Андрій, Кварцяний Святослав	Особливості суспільно-географічного дослідження експортного потенціалу України	21
Слащук Андрій, Киричук Ольга	Підходи до оцінки інтегрального потенціалу території	24
	Практика «розумного скорочення» як варіант розвитку та зростання добробуту населення сільських територій України	26
	Деякі історико-географічні дослідження розвитку рівненських повітів Волинського воєводства в 1919–1939 рр.	29

ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНІВ

Гудзеляк Ірина	Географія дипломатичної служби України	32
Дронова Олена, Драгоміров Вадим Ріпа Владислав, Філоненко Ірина Горовий Ростислав	Сутність, особливості розвитку та сучасний стан старопромислових регіонів України	33
	Сепаратизм у країнах Південного Кавказу	36
Бедрій Єлизавета, Ключко Людмила Гусєва Наталія, Ткаченко Леонід Погребський Тарас	Дослідження агломераційних ефектів на півдні Львівської області: перспективи конурбації Підгірське тримістя	39
Пасько Володимир	Етапи урбіциду Вовчанська: хроніка руйнування міського середовища	41
Поплавська Інна, Похила Юрій, Мінський Владислав	Сільські території Харківської області в умовах війни	43
	Суспільно-географічні особливості реалізації greenfield-проектів в Україні	46
	Роль індустріальних парків у релокації підприємств України: регіональний вимір	48
	Функціональність соціальної сфери областей Подільського регіону	50

Овчаренко Гліб	Територіальна ідентичність населення Слобожанщини: важливість її вивчення та розуміння в умовах сьогодення	52
Слащук Андрій, Качаровський Роман, Семенюк Аліна Гавріков Артем	Демографічна ситуація в Рокитнівській ТГ Рівненської області: сучасний стан та перспективи розвитку	53
Волков Денис, Ключко Людмила Кобилін Павло	Цінова політика реалізації сільськогосподарської продукції як фактор впливу на продовольчу безпеку України	56
Волков Денис, Ключко Людмила Кобилін Павло	Вплив війни на стан молочної галузі Харківської області	58
Сосницька Ярослава	Територіальні особливості вирощування соняшнику в Україні	62
Жаронкін Валентин	Зернове господарство Рівненської області	64
Буданов Володимир	Від медійного дискурсу до просторового аналізу: методологічні підходи до вивчення міграції українських ромів в ЄС у 2022–2024 роках	66
Ключко Людмила	Особливості суспільно-географічної освіти за кордоном	67
Потапова Алла, Порва Наталія	Досвід кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства імені Костянтина Немця з реалізації міжнародних програм	70
	Освітній активізм Волинської області	73

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК І ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Палеха Юрій	Просторовий розвиток українсько-польського транскордонного регіону у контексті інтеграції України в європейський планувальний простір	75
Борщ Павло, Гнатюк Олексій Сержан Володимир	Концепція м'якого міста та можливості для її застосування в Україні	78
Безрук Віктор, Костріков Сергій	Суспільно-географічне дослідження резильєнтності міста: формування комплексу індикаторів	80
Кравченко Катерина	Інтеграція принципів європейського баухаузу у відновлення сталості урбогеосистеми мегаполісу через відбудову житлової інфраструктури в умовах післявоєнної реконструкції	82
Кравченко Катерина, Перепелиця Валерій, Родіонов Віктор	Структурно-інформаційна модель міської агломерації (на прикладі Харківської агломерації)	85
	Дослідження міських агломерацій: міждисциплінарний підхід	88